

Inarijärvi-yhdistys ry.
c/o Veikko Väänänen
Inarintie 37
99870 INARI

15.4.2010

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

POHJOISTEN KUNTIEN ASUKKAIDEN KALASTUSOIKEUDET KALASTUSLAIN KOKONAISUUDISTUKSESSA

Inarijärvi-yhdistys ry. on seurannut maa- ja metsätalousministeriössä käynnissä olevaa kalastuslain kokonaisuudistusta ministeriön internet-sivuilla ja perehtymällä uudistuksen työryhmän välimietintöön. Lisäksi Saariselällä 24.3.2010 pidetyssä kuulemistilaisuudessa kerrottiin lain uudistamisen mahdollisista vaikutuksista Ylä-Lappiin.

Näistä eri lähteistä saamansa tiedon perusteella Inarijärvi-yhdistys ry. on huolissaan kolmen pohjoisen kunnan vakinaisten asukkaiden kalastusoikeuksien säilymisestä. Nykyisen lain 12 §:n 1 momentin mukaan ”Enontekiön, Inarin tai Utsjoen kunnassa vakituisesti asuvilla, jotka harjoittavat ammattikalastusta, kotitarvekalastusta tai luontaiselinkeinoja, on kuitenkin oikeus saada korvauksetta lupa kalastuksen harjoittamiseen mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla”. Inarissa tätä lain kohtaa sovelletaan niin, että kotitarvekalastaja voi käyttää kalastuksessa 20 verkkoa, kun verkon pituudeksi määritetään 30 m.

Lakiuudistuksen työryhmän välimietinnön luvussa 3.3 Ammattikalastuksen määritelmä esitetään, että uudessa laissa tulisi erotella ansaintatarkoituksessa kalastavat niistä, jotka kalastavat virkistystarkoituksessa. Mietinnössä esitetään ammattikalastaja-termistä luopumista ja kalastajien jakamista kaupallisiin kalastajiin ja virkistyskalastajiin. Tämä muuttaisi oleellisesti tilannetta nykyiseen verrattuna, sillä voimassa olevan kalastusasetuksen 1 §:ssä kalastus jaetaan ammatti-, kotitarve- ja virkistyskalastukseen. Ilmainen lupa verkkokalastukseen kolmessa pohjoisessa kunnassa perustuu valtaosalla asukkaista nimenomaan kotitarvekalastukseen.

Inarijärvi-yhdistys ry. pelkää pohjoisten kuntien asukkaiden kalastusoikeuksien kaventumista, mikäli kalastajat uudessa laissa erotellaan vain kaupallisiksi kalastajiksi ja virkistyskalastajiksi. Ministeriön edustajan Saariselän kuulemistilaisuudessa esittämä käsitys siitä, että kalastusoikeus voitaisiin tässä tilanteessa säilyttää kalastusasetuksen 34 §:n perusteella, ei yhdistyksen mielestä pidä paikkaansa. Mikäli kalastajien määritelmä muutetaan ja kalastuslain 12 § poistetaan, jää pohjoisten kuntien asukkaille mahdollisuus vain virkistyskalastuksen harjoittamiseen valtion vesialueilla.

Yhdistyksen huolta lisää OTL Juha Joonan Saariselän tilaisuudessa aiheesta pitämä alustus, jossa hän erittäin selvästi toi esiin, että nykyisen kaltaisesta paikkakuntalaisen kalastusoikeudesta on luovuttava, ja mikäli kalastusoikeus valtion vesiin säilytetään, se tulee rajata vain niille henkilöille, jotka voivat osoittaa olevansa vanhojen lapinkylien osakkaiden jälkeläisiä. Tämä tulisi aiheuttamaan erittäin sekavan ja ristiriitaisen tilanteen.

Inarijärven kokonaissaalis on viime vuosina ollut n. 180 tonnia/v eli alle 2 kg/ha/v. Selvitysten mukaan erityisesti siian kalastusta tulisi järvellä tehostaa (lähde: RKTL:n Inarijärven ja sen sivuvesien kalataloudellisen velvoitetarkkailun raportit). Sivuvesillä, joita on n. 100 000 ha, vuotuinen saalis on vajaa kilo hehtaarilta (www.inarinkalastusalue.fi). Inarijärven kestävä saalis on varovaisen arvion mukaan 2-4 kg/ha ja sivuvesien 5 kg/ha vuodessa (Inarin kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma). Inarin vedet ovat siis alikalastettuja, eikä Inarissa näin ollen toteudu nykyisen kalastuslain tavoite kalavesien mahdollisimman suuren pysyvän tuoton talteenotosta. Varsinkin Inarijärven osalta tilanne on huolestuttava, kun otetaan huomioon mittavat velvoiteistutukset. Istutuksiin nähden liian vähäisestä kalastuksesta johtuvasta siikojen kasvun heikentymisestä on 1980-luvulta tutkimustietoa niin Inarijärveltä kuin sivuvesiltäkin.

Lakiuudistuksen työryhmän välimietinnössä todetaan, että uudistuksen valmisteluelimissä kannatusta on saanut asettaa uuden lain tavoitteeksi ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä kalastus. Pohjoisten kuntien nykyisen kaltaisen kotitarvekalastuksen rajoittaminen sotisi kaikkia näitä tavoitteita vastaan. Virkistyskalastus kohdistuu pääasiassa punalihaisiin petokaloihin, joiden kalastusta ei ole tarvetta lisätä. Kotitarvekalastuksen pääkohde on siika, jonka kalastusta tulisi selvitysten mukaan tehostaa nykyisestä. Kunnissa, joissa matkat kalavesille saattavat olla pitkiä, ei ole taloudellisesti järkevää harjoittaa pelkkää virkistyskalastusta. Sosiaalisesti kestäväntöntä olisi saattaa lainsäädännöllä kunnissa vakituisesti asuvat eri väestöryhmät eriarvoiseen asemaan yhteisten kalavesien käytössä.

Inarijärvi-yhdistys ry. haluaa ilmaista maa- ja metsätalousministeriölle vakavan huolensa pohjoisten kuntien vakituisten asukkaiden kalastusoikeuksien säilymisestä kalastuslain kokonaisuudistuksessa. Kotitarvekalastus on näissä kunnissa edelleen olennainen osa paikallista elämänmuotoa ja kulttuuria. Sillä on asukkaille myös taloudellista merkitystä kalastusasetuksen 1 § tarkoittamalla tavalla. Kotitarvekalastus ei kilpaile samoista resursseista ammattikalastajien, luontaiselinkeinojen harjoittajien tai virkistyskalastajien kanssa. Kalastusoikeuden oman kunnan valtion vesillä tulee ehdottomasti säilyä nykyisen kaltaisena. Sen sijaan yhdistys ei vastusta kalastusoikeuden rajaamista vain oman kotikunnan alueelle.

Inarijärvi-yhdistys ry:n tarkoitus on vaalia ja edistää Inarijärven ja sen vesistö-alueen luonnon ja elinympäristön tilaa ekologian sekä perinteisen kestäväen käytön ja kulttuurin pohjalta. Yhdistys pyrkii kaikin tavoin toimimaan Inarijärven erämaisyyden säilyttämiseksi ja kestäväen käytön turvaamiseksi. Yhdistys antaa lausuntoja ja julkilausumia yhdistyksen toimialaan liittyvissä asioissa. Jäsenmäärä oli 95 vuoden 2009 lopussa.

INARIJÄRVI-YHDISTYS RY:n hallitus

Varatuomari Leena Strand, varapuheenjohtaja
Karsimukantie 161 A
99800 IVALO
040-530 6955, leena.strand@pp.inet.fi

KOPIO: kansanedustaja Janne Seurujärvi

00102 EDUSKUNTA